

З М І С Т

ПЕРЕДМОВА (В. Ф. Погорілко)	3
-----------------------------------	---

Р О З Д І Л І

ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА

Г л а в а 1. Конституційне право — галузь національного права України (В. Ф. Мелащенко)	
1. Предмет конституційного права	6
2. Метод правового регулювання	16
3. Конституційно-правова відповідальність	19
Г л а в а 2. Система конституційного права (В. Ф. Мелащенко)	
1. Поняття системи конституційного права	22
2. Інститути конституційного права	26
3. Конституційно-правові норми, їх структура, зміст і класифікація	27
Г л а в а 3. Джерела конституційного права (В. Ф. Мелащенко)	
1. Поняття і зміст джерел конституційного права	38
2. Види джерел конституційного права	45
3. Юридична природа джерел конституційного права	52
Г л а в а 4. Конституційно-правові відносини (В. Ф. Мелащенко)	
1. Поняття і види конституційно-правових відносин	63
2. Суб'єкти конституційно-правових відносин	65
3. Об'єкти конституційно-правових відносин	67
4. Юридичні факти в конституційному праві	71
Г л а в а 5. Конституційне право як наука і навчальна дисципліна (В. Ф. Мелащенко)	
1. Поняття і предмет науки конституційного права України	75
2. Система науки конституційного права	76

	3. Функції науки конституційного права	78
	4. Методологія науки конституційного права	79
	5. Конституційне право як навчальна дисципліна	82
Г л а в а	6. Конституція – Основний Закон держави (В. Ф. Мелащенко)	
	1. Поняття і основні властивості Конституції України	88
	2. Конституціоналізм як загальна теорія Конституції	90
	3. Основні етапи становлення Конституції України ...	95
	4. Класифікація, форма і структура конституцій	102
	5. Функції конституції	106
	6. Реалізація конституції	109
	7. Правова охорона Конституції України	113
	8. Підготовка, прийняття та зміна конституції	118

*

Р О З Д І Л І І

ОСНОВИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ УКРАЇНИ

Г л а в а	7. Загальні засади конституційного ладу України та його гарантії (В. Ф. Погорілко)	
	1. Поняття, суть і ознаки конституційного ладу України	122
	2. Гарантії конституційного ладу України	131
Г л а в а	8. Конституційні основи державного ладу України (В. Ф. Погорілко)	
	1. Поняття державного ладу України	139
	2. Принципи державного ладу України	143
	3. Механізм Української держави	152
	4. Основні функції Української держави	160
Г л а в а	9. Конституційні основи суспільного ладу України (В. Ф. Погорілко)	
	1. Поняття і сутність суспільного ладу	168
	2. Основні принципи суспільного ладу	172
	3. Система суспільного ладу	175

*

Р О З Д І Л І І І

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

Г л а в а	10. Загальні засади конституційно-правового статусу людини і громадянина в Україні (Н. Г. Шукліна)	
	1. Правовий статус людини і громадянина як інститут конституційного права	185

2. Поняття і види основних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина в Україні	197
3. Механізм реалізації і гарантії прав та свобод людини і громадянина	204
4. Співвідношення міжнародно-правового і національного регулювання прав і свобод людини та забезпечення міжнародних стандартів прав і свобод людини в Україні	215

Глава 11. Громадянство України і статус іноземців (О. С. Лотюк)

1. Поняття громадянства і належність до громадянства України	223
2. Принципи громадянства України	229
3. Набуття громадянства України	233
4. Припинення громадянства України	243
5. Органи, які вирішують питання, пов'язані з громадянством України	247
6. Правовий режим іноземців та осіб без громадянства в Україні	251

Глава 12. Громадянські права і свободи людини (Н. А. Мяловицька)

1. Поняття та види природних прав і свобод людини ...	254
2. Право людини на життя і повагу до її гідності	255
3. Право на свободу і особисту недоторканність	257
4. Недоторканність житла, таємниця листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції	259
5. Невтручання у сімейне й особисте життя	260

Глава 13. Політичні права і свободи громадян України (Н. А. Мяловицька)

1. Свобода пересування, вибору місця проживання, право вільного залишення території України	262
2. Право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації	263
3. Право брати участь в управлінні державними справами, всеукраїнському та місцевих референдумах, вільно обирати і бути обраним	265
4. Право збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, походи й демонстрації	267
5. Право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів	268
6. Право на інформацію	269

Глава 14. Економічні, соціальні і культурні (духовні) права й свободи людини та громадянина (Н. Г. Шукліна)

1. Основні економічні права людини і громадянина 271
2. Соціальні права й свободи людини і громадянина 274
3. Культурно-духовні права й свободи людини і громадянина 278

Глава 15. Конституційні обов'язки людини і громадянина (Н. А. Мяловицька)

1. Обов'язок громадян України щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, шанування її державних символів 281
2. Обов'язок не заподіювати шкоди природі, культурній спадщині, відшкодувати завдані збитки 282
3. Обов'язок сплачувати податки і збори в порядку й розмірах, встановлених законом 283
4. Обов'язок неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права й свободи, честь і гідність інших людей 284

*

РОЗДІЛ IV

ФОРМИ БЕЗПОСЕРЕДНЬОЇ ДЕМОКРАТІЇ

Глава 16. Теоретичні основи безпосереднього народовладдя (М. І. Ставнійчук)

1. Поняття прямого народовладдя 286
2. Основні форми безпосередньої демократії 291

Глава 17. Вибори в Україні (М. І. Ставнійчук)

1. Поняття виборів 294
2. Становлення інституту виборів 297
3. Основні принципи виборів 301
4. Види виборів та виборчих систем 304
5. Виборчий процес і його стадії 313
6. Відповідальність за порушення виборчого законодавства України 326

Глава 18. Референдум в Україні (М. І. Ставнійчук)

1. Поняття і види референдумів 329
2. Принципи і порядок проведення референдумів ... 335
3. Відповідальність за порушення порядку проведення референдуму 341

*

РОЗДІЛ V

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ І ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Г л а в а 19. Теоретичні основи організації і здійснення державної влади (О. Ф. Фрицький)	
1. Державна влада як інститут конституційного права	343
2. Конституційні загальні засади закріплення, організації і здійснення державної влади в Україні	363
3. Поняття, система і види органів державної влади	373
Г л а в а 20. Законодавча влада в Україні (В. Ф. Погорілко)	
1. Загальна теорія і стан парламентаризму	383
2. Парламент — Верховна Рада України — єдиний орган законодавчої влади України	408
3. Конституційний склад і структура Верховної Ради України	414
4. Функції і повноваження Верховної Ради України	421
5. Основні форми діяльності Верховної Ради України	432
6. Законодавчий процес та інші парламентські процедури	436
Г л а в а 21. Народний депутат України (В. Ф. Кузнецова)	
1. Поняття статусу народного депутата України	444
2. Форми діяльності і повноваження народного депутата та України	452
3. Основні гарантії депутатської діяльності	464
Г л а в а 22. Президент України (В. Ф. Погорілко)	
1. Загальна характеристика інституту президента	468
2. Становлення інституту Президента в Україні	474
3. Порядок обрання Президента України	476
4. Функції і повноваження Президента України	487
5. Підстави дострокового припинення повноважень Президента України	493
Г л а в а 23. Виконавча влада в Україні (О. Ф. Фрицький)	
1. Поняття виконавчої влади і система її органів	496
2. Кабінет Міністрів України — вищий орган у системі органів виконавчої влади, його склад, основні функції і повноваження	506
3. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади	524
4. Місцеві державні адміністрації	535
5. Акти органів виконавчої влади	545
Г л а в а 24. Конституційний Суд України (О. В. Городецький)	
1. Конституційний Суд — єдиний орган конституційної юрисдикції в Україні	549

2. Порядок формування Конституційного Суду і його склад	551
3. Функції та повноваження Конституційного Суду	555
4. Порядок діяльності Конституційного Суду і процедури розгляду ним справ	559

Глава 25. Органи правосуддя в Україні
(О. В. Городецький)

1. Суди – виключні органи правосуддя в Україні	567
2. Система судів загальної юрисдикції	571
3. Функції і повноваження судів загальної юрисдикції	577
4. Основні засади судочинства в Україні	579
5. Вища рада юстиції України: порядок формування, склад, основні функції і повноваження	587
6. Адвокатура	587

Глава 26. Прокуратура України (О. В. Городецький)

1. Поняття правового статусу прокуратури України ..	590
2. Система і структура прокуратури	592
3. Функції і повноваження прокуратури	594
4. Порядок діяльності органів прокуратури	599
5. Акти органів прокуратури	601

*

РОЗДІЛ VI

ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ І МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Глава 27. Територіальний устрій України
(М. І. Корнієнко)

1. Поняття територіального устрою України	603
2. Система адміністративно-територіального устрою України	607

Глава 28. Автономна Республіка Крим (М. І. Корнієнко)

1. Автономна Республіка Крим – територіальна автономія у складі України	611
2. Основи конституційного статусу Автономної Республіки Крим	617

Глава 29. Місцеве самоврядування в Україні
(М. І. Корнієнко)

1. Поняття місцевого самоврядування	622
2. Система, органи та посадові особи місцевого самоврядування	636
3. Організаційно-правова та матеріально-фінансова основи місцевого самоврядування	649
4. Гарантії місцевого самоврядування	664

РОЗДІЛ VII

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Г л а в а 30.	Поняття та сутність національної безпеки України (Є. Я. Кравець)	
1.	Поняття, об'єкти, суб'єкти та принципи національної безпеки України.....	669
2.	Національні інтереси і загрози національній безпеці України	671
3.	Основні напрями державної політики в сфері національної безпеки України.....	675
4.	Забезпечення національної безпеки. Законодавчі основи забезпечення національної безпеки України	677
5.	Гарантування прав, свобод і обов'язків громадян України при забезпеченні національної безпеки	678
Г л а в а 31.	Система забезпечення національної безпеки України (Є. Я. Кравець)	
1.	Поняття системи забезпечення національної-безпеки та її елементи	683
2.	Основні функції системи забезпечення національної безпеки України	684
3.	Повноваження основних суб'єктів системи забезпечення національної безпеки України	685
Г л а в а 32.	Рада національної безпеки і оборони України (Є. Я. Кравець)	
1.	Статус, склад та порядок формування Ради національної безпеки і оборони (РНБО).....	689
2.	Основні завдання РНБО та порядок прийняття нею рішень	690
3.	Міжвідомчі комісії РНБО та їхні основні завдання	690
Г л а в а 33.	Оборона України в системі гарантування її національної безпеки (Є. Я. Кравець)	
1.	Поняття, основи та організація оборони України.....	691
2.	Підготовка держави і населення до оборони країни. Територіальна оборона	693
3.	Правові основи діяльності державних органів що до забезпечення оборони України	694
4.	Стан війни. Воєнний час. Воєнний стан. Мобілізація	699
Г л а в а 34.	Збройні Сили як гарант національної безпеки і оборони (Є. Я. Кравець)	
1.	Поняття, організація та структура Збройних Сил України	701

2. Принципи та якісні ознаки будівництва Збройних Сил України	703
3. Правові основи підготовки Збройних Сил до захисту країни від агресії	704
4. Загальний військовий обов'язок, форми його реалізації та законодавче регулювання	705
5. Військова служба: поняття, види та порядок її проходження	715
6. Служба в запасі: категорії, граничний вік та розряди запасу. Військовий облік	719
7. Військовий облік військовозобов'язаних і призовників	720
8. Юридична відповідальність військовослужбовців	722